

ginitas. Tom. 1. cap. 8. institut. virginis. Vide plura pro defensione perpetue virginis sanctiss. Matris Christi Tom. 3. lib. Epist. 10. Epist. 81. Tom. item 4. lib. 5. Hexaemeron, Cap. 20. Tom. 5. lib. 2. Comment. in cap. 1. Luca.

Numquid Ambrosium ô Pelagiani & Cælestini-
ni audebit dicere Manichæum, quod eum dicebat
esse Iouinianus hæreticus, contra cuius impietatem
vir iste sanctus etiam post partum permanētem vir-
ginitatē sanctæ Mariæ defendebat? Augustinus Tom.
7. lib. 2. ad Valerium de nuptijs & concupiscentia, Cap. 5.

Iouinianus B.
Ambrosii Ma-
nichæum appel-
lauit, quod B.
Mariâ virgine
nē perseverasse
se diceret.

CAPVT SEPTIMVM De Cœlibatu Sacerdotum.

I. Clericos, præsertim Diaconos, Sacerdotes & Episcopos Ambrosij seculo cœ- libes existuisse.

Ipsum diuum Ambrosium felicem quandam hominem se-
cundum seculum opinabar, quem sic tantæ potestates ho-
norarent, cœlibatus tantum eius mihi laboriosus videba-
tur, quid autem ille spei gereret, & aduersus ipsius excellen-
tia tentamenta quid luctaminis haberet, quid de solaminis in
aduersis, & occultum os eius, quod erat in corde eius, quàm
sapida gaudia de pane tuo ruminaret, nec coniungere noueram,
nec expertus eram, nec ille sciebat astus meos, nec foueam pe-
riculi mei. Augustinus Tom. 1. lib. 6. Confessionum, Cap. 3.

Augustino la-
boriosus vide-
tur Ambrosij
cœlibatus.

Quòd si euāgelio Domini etiam populus ipse ad
despiciētiam opum informatus atque institutus est,
quanto magis vos Leuitas oportet terrenis non te-
neri cupiditatibus, quorum Deus portio est? Nam
cùm diuideretur à Moyse possessio terrena patrum
populo, excepit Leuitas Dominus à terrenæ posses-
sionis consortio, quòd ipse illis esset funiculus hæredita-
tis meę. Vnde ait Dauid: * Dominus pars heredita-
tis meę & calicis mei, tu es qui restitues hereditatem
meam mihi. Denique sic appellatur Leuita, ipse me-

Ministros Eco-
clesiæ nō oportet
teneri cupi-
ditatibus ter-
renis.

* Plal. 15.

us, vel ipse pro me. Magnum ergo munus eius, vt de
 co Dominus dicat, ipse meus. Vel quemadmodum
 Petro dixi de state. e in ore piscis reperto: *Dabis eis
 pro me & pro te. Vide & Apostolus * cùm Episcopū
 dixisset debere esse sobrium, pudicum, ornatum, ho-
 spitem, docibilem, non auarum, nō litigiosum, do-
 mui suæ bene præpositum: addidit, Diaconos simi-
 liter oportet esse graues, non bilingues, non multo
 vino deditos, non turpe lucrum sectantes, habentes
 mysterium fidei in conscientia pura. Et hi autem pro-
 bentur primum, & sic ministrent, nullum crimen habentes.
 Aduertimus, quanta in nobis requirantur.
 Vt abstinens sit à vino minister Domini, vt testimo-
 nio bono fulciatur, nō solum fidelium, sed etiam ab
 his qui foris sunt. Deceat enim actuum operumque
 nostrorum testem esse publicam existimationem &
 attestationem, ne derogetur muneri: vt qui videt
 ministrum altaris congruis ornatu virtutibus, au-
 ctorem prædicet, & dominum veneremur, qui tales
 seruulos habeat. Laus enim domini, vbi munda pos-
 sessio, & innocens familiaris disciplina. De castimonia
 autem quid loquar, quando vna tantum, nec repeti-
 ta permittitur copula? Et in ipso ergo coniugio lex est,
 non iterare coniugium, nec secundæ coniugis sorti-
 ri coniunctionem. Quod plerisque mirum videtur,
 eum etiam ante baptismum iterati coniugij ad ele-
 ctionem muneris & ordinationis prærogatiuam im-
 pedimenta generentur, cùm etiam debita obesse non
 soleat, si lauari remissa fuerint sacramento. Sed in-
 telligere debemus, quia in baptismo culpa dimitti
 potest, lex aboleri non potest. In coniugio non cul-
 pa sed lex est. Quod culpa est igitur, in baptismate
 relaxatur: quod legis est, in coniugio non soluitur.
 Quomodo autem potest hortator esse viduitatis,
 qui ipse coniugia frequerit? Inoffensum autem
 exhibendum & immaculatum ministerium, nec vl-
 lo coniugali coitu violandum cognoscitis, qui inte-
 gro corpore, incorrupto pudore, alieni etiã ab ipso
 confor-

*Multa à Chri-
 sti ministro
 Paulus requi-
 rit.*

*Dignus non
 debet admitti
 ad sacros or-
 dines.*

Cap. VI
 Confessio e
 his Quod e
 nichil loci
 dicitur in
 veteri det
 vitiu
 popul
 um par
 * Et la
 uantia
 vitiu
 pus
 ne ab
 acceder
 te corp
 ministr
 Opo
 mine et
 tracon
 vritis
 sibi d
 Hac
 magi
 endos
 rum p
 ugi, n
 ugal
 que ite
 muter
 rons
 con
 vni
 quò
 imp
 laun
 pus
 rit, re
 ur si

confortio cōiugali, sacri ministerij gratiam recep-
 stis. Quod eo non præterij, quia in plerisque abdi-
 toribus locis cū ministerium gerent, vel etiam
 sacerdotium, filios susceperunt, & id tamquam vsu
 veteri defendunt, quando per intervalla dierum sa-
 crificium deferebatur, & tamen castificabatur etiam
 populus per biddum aut per triduum, vt ad sacrifici-
 um purus accederet, vt in veteri testamēto legimus:

* Et lauabat vestimenta sua. Si in figura tanta obser-
 uantia, quāta in veritate? Disce Sacerdos atque Le-
 uita, quid sit lauare vestimenta tua, vt mundum cor-
 pus celebrandis exhibeas sacramentis. Si populus sine
 ablutione vestimentorum suorum prohibebatur
 accedere ad hostiam suam, tu illotus mente pariter
 & corpore, audes pro alijs supplicare, audes pro alijs
 ministrare: *Tom. 1. lib. 1. Offic. Cap. 50.*

Oportet, inquit Apostolus, * Episcopum sine cri-
 mine esse sicut Dei dispensatorē, non superbum, non
 iracundum, non vinolentum, non percussorem, non
 turpis lucri cupidum. Nam quomodo conueniunt
 sibi dispensantis misericordia, & cupientis auaritia?
 Hæc posui quæ cauenda acceperim. Virtutū autem
 magister Apostolus est, qui cum patientia redargu-
 endos * doceat contradicentes, qui vnus vxoris vi-
 rum præcipiat esse: non quo exsortē excludat con-
 iugij, nam hoc supra legem præcepti est: sed vt con-
 iugali castimonia seruet ablutionis sue gratiam. Ne-
 que iterum vt filios in sacerdotio creare Apostolica
 inuiteret auctoritate. Habentem enim dixit filios,
 non facientem, neque coniugium iterare. Quod id-
 eo non prætermisi, quia plerique ita argumentantur,
 vnus vxoris virum dici post baptismum habitæ, eo
 quod baptismo vitium sit ablutum, quo aserebatur
 impedimentum. Et vitia quidem atque peccata dil-
 luuntur omnia, vt si quis contaminauerit suum cor-
 pus cum plurimis, quas nulla lege coniugij sociaue-
 rit, remittantur ei omnia: sed coniugij nō reuoluntur
 si quis iterauerit. Culpa enim lau. cro nō lex sol-

*An exēplo Sa-
 cerdotum ve-
 teris legis ex-
 cusari possint
 nostri qui pro
 creandis libera-
 ris operē dāt.*

* Exod. 19.

* Ad Titum 1.

* 1. Tim. 3.

*Paull' Sacer-
 dotes ab vsu
 matrimōij
 excludit.*

uitur. Nulla enim culpa coniugij, sed lex est. Quod legis est igitur, non remittitur quasi culpa, sed tenetur quasi lex. Tom. 3. lib. Epist. 10. Epist. 82.

11. *Qua de causa Episcopos & reliquos Presbyteros atque Diaconos cælibes esse deceat.*

Cur Sacerdos **D**iacones sint vnus vxoris viri, filios bene regentes, & domos proprias. Veteribus idcirco concessum est Leuitis & Sacerdotibus vxores ad vsum habere: quia multum tempus otio vacabant à ministerio aut sacerdotio. Multitudo enim erat Sacerdotum, & magna copia Leuitarum, & vnusquisque certo tempore seruebat diuinis cæremonijs secundum institutum Dauid. Hic enim viginti & quatuor classes constituit Sacerdotum, vt vicibus deseruerent. Vnde Abia octauam classem habuit, cuius vice Zachariasungebatur sacerdotio, sicut continetur in Paralipomenon, ita vt tempore quo nō illos contingerat deseruire altari, domorum suarum agerent curam. At vbi autem tempus imminebat ministerij, purificati aliquantis diebus accedebāt ad templum offerre Deo. Nunc autem septē Diaconos esse oportet, aliquantos Presbyteros, vt bini sint per Ecclesias, & vnus in ciuitate Episcopus, ac per hoc omnes à conuentu fœminę abstinere debere, quia necesse est eos quotidie præsto esse in Ecclesia, nec habere dilationem vt post conuentum legitime purificentur sicut veteres. Omni enim hebdomada offerendum est, etiam si non quotidie peregrinis, incolis tamen vel bis in hebdomada: & non desunt qui prope quotidie baptizentur ægri. Nam veteribus ideo concessum est, quia multo tempore in templo nō videbantur, sed erāt priuati. Si enim plebeis hominibus orationis causâ ad tempus abstinere se præcipit vt vacent orationi quanto magis Leuitis & Sacerdotibus, quos die noctuque pro plebe sibi commissa oportet

tibus et Leuitis veteris testamenti permissum fuerit matrimonium. Dauid viginti & quatuor classes Sacerdotum instituit. 2. Paralip. 13.

Ministri noui testamenti abusu matrimonij abstinere debent, quia necesse est eos quotidie ad sacrificandū se reparatos esse

Cap. V
propter or
qua a flor
111. ill
patem
cete
N
Dom
cum p
ras ob
etim
tum
funt
mini
& B
di
sed
hon
ieci
Quis
pali
Nam
num
eade
mor
fa
er
Ta
aut
dic
sic
tant

oportet orare? Mundiores ergo esse debent ceteris, quia actores Dei sunt. *Tom. 5. cap. 3. Epist. 1. ad Timoth.*

III. Illud 1. Cor. 9. Numquid non habemus potestatem sororem mulierem circumducendi, sicut & ceteri Apostoli, &c. non esse de vxore intelligendum, atq; Apostolum Paullum continentia perfectioris fuisse cultorem.

NUMQUID non habemus potestatem mulieres circumducendi, sicut & ceteri Apostoli, & fratres Domini & Cephas?] Ideo addidit & Cephas, quia cum primus esset inter Apostolos, non refutabat sumtus oblatos. Cephas ipse est Simon Petrus. *Mulieres quatenus pie desiderant doctrinam & cupidam virtutum sequebantur Apostolos, & ministrabant eis & seruitia, sicut & Saluatorem sunt secuta dominica Apostoli ministrantes ei de facultatibus suis. Aut solus ego & Barnabas non habemus potestatem hoc operandi?] Hoc est, habemus potestatem hoc operandi, sed nolimus. Pro accipiendi tamen operandi ait, ut honestius loqueretur. Et ut hoc firmet, exemplum subiicit, dicens: Quis militat stipendijs suis unquam? Quis plantat vineam, & de fructu eius non edit? Quis pascit gregem ouium, & de lacte earum non percipit? Numquid secundum hominem hæc loquor?] Id est, numquid humanam sententiam sequor? An & lex eadem dicit?] Concordare docuit supra dicta testimonia documentis diuinis, ut ostendat non sine causa utriusque nolle se ab illis sumtus accipere, quando tot exemplis ostendit & dandum & accipiendum esse. *Tom. 5. in cap. 9. 1. ad Corinth.**

Quid Apostolus dicat, percipite auribus. * Volo * 1. Cor. 7. autem omnes homines esse sicut me ipsum. Et iterum dicit de non nuptis & viduis: * Bonum est illis, si * *ibidem.* sic maneant, sicut & ego. Volo vos imitatrices esse tanti Apostoli, ut vitam eius sequamini, qui coniu-

Apostolo Paul gij vinculū refugit, vt vincētus esset Christi Iesu. Non
lus cōiugij vin potuisset ad tantam apostolatus sui peruenire grati-
culum refugit am, si fuisset alligatus coniugij contubernio. Quōd
vt vincētus es si ille qui & doctrina præstantissimus erat, & tantum
set Christi Iesu Christi donum habebat, iudicauit tantum momen-
 ti esse si abstineret ab vsu copulæ coniugalī, & ideo
 sic mansit, ne plurimum suo munere decerperetur:
 quōd neque orationi vacare semper liceret, neque
 semper diuinis intendere mandatis, quem coniugij
 cura reuocaret, vt placere vxori esset necesse: quid
 vti que vos eligere oportet, quibus sola virginitas
 potest libertatem dare? *Tom. 1. in exhortat. ad virgines.*

Paulus nisi es Dico autem non nuptis & viduis, bonum est illis
set integer cor si sic permaneant, sicut & ego.] Non diceret, Bonum
pore nō diceret est innuptis vt sint sicut & ego, nisi esset integer cor-
innuptis, bonū pore. Nec diceret, Omnes homines volebam esse sicut
est illis si sic p me ipsū. Si enim habuerit vxorem, & hoc dixit,
maneant sicut virgines esse noluit: sed abst. Sic enim à pueritia spi-
& ego. ritui seruiuit, vt huius rei studium nō haberet: quip-
 pe cū iuuenulus anticipatus sit à gratia Dei. Post-
 quam dixit vnumquemque proprium donum habe-
 re à Deo, ostēdit in qua re melius est esse propensio-
 rem, quia in eo adiuuatur quis quod videtur aui-
 ditate mentis appetere. *Tom. 5. in cap. 7. 1. ad Corinth.*

CAPVT OCTAVVM De Monachorum instituto.

1. *Monachorum & virginum Deo consecratarum
 institutum esse, vitam solitariam & ab ho-
 minum societate seclusam, et si in am-
 plissimis etiam vrbibus ha-
 bent, agere.*

Ps. 44.

A Vdi filia & vide, & inclina aurem tuā, & ob-
 liuiscere populum tuū & domum patris tui:
 quoniam cōcupiuit rex speciem tuam: quo-
 niam